

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vzájemný vztah insolvenčního a exekučního řízení

S účinností od 1. 1. 2014 došlo k významným změnám v insolvenčním řízení na základě zákona č. [294/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ve znění pozdějších předpisů a zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. Tato novelizace přinesla mimo jiné změnu týkající se vztahu mezi insolvenčním řízením a exekucí. Dle důvodové zprávy k zákonu č. [294/2013](#) Sb., bylo nezbytné upravit souběh insolvenčního a exekučního řízení, neboť docházelo ke vzniku sporů, které řízení má přednost. Záměrem zákonodárce tedy bylo novelou ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona upravit a řádně vymezit vzájemné vztahy mezi insolvenční a exekucí.

V některých případech využívají dlužníci insolvenční řízení jako ochranu před exekucemi na jejich majetek, neboť po zahájení insolvenčního řízení nelze nařízenou exekuci či výkon rozhodnutí provést. Vzhledem k uvedeným skutečnostem podávají někteří dlužníci opakovaně insolvenční návrhy, aby se tak vyhnuli provedení nařízené exekuce nebo výkonu rozhodnutí.

Vzájemný vztah mezi insolvenčním a exekučním řízením je upraven v ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona, kde je stanoveno, že výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Výše uvedenou novelou bylo toto ustanovení doplněno tak, že pro pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené lze provést nebo vést výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka, na základě rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného podle ustanovení § 203 odst. 5 a s omezeními tímto rozhodnutím založenými. Taxativní výčet pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených na roveň pohledávkám je obsažen v insolvenčním zákoně. Tyto dva druhy pohledávek jsou si povahově blízké a základním rozdílem mezi nimi je den jejich vzniku, neboť pohledávky za majetkovou podstatou jsou pohledávky, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení či po vyhlášení moratoria. V případě pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou není den jejich vzniku rozhodný, s výjimkou pohledávek věřitelů vzniklých za trvání moratoria, a mohou tedy vzniknout i před zahájením insolvenčního řízení.

Novelou insolvenčního zákona došlo rovněž k vložení definice pojmu provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce. Jedná se o definici negativní, neboť úkon učiněný k zajištění dlužníkovu majetku pro účely jeho postižení výkonem rozhodnutí nebo exekucí není úkonem, jímž se takový výkon rozhodnutí nebo exekuce provádí. Z uvedeného tedy vyplývá, že i po zahájení insolvenčního řízení je stále možné vydat například exekuční příkaz postihující majetek dlužníka.

Jak bylo naznačeno výše, výjimku ze zákazu provedení exekuce tvoří od účinnosti novely insolvenčního zákona pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Pro tyto pohledávky lze vést nebo provést výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka. V souladu s insolvenčním zákonem vydá insolvenční soud rozhodnutí dle ustanovení § 203 odst. 5 insolvenčního zákona. Tyto pohledávky uplatňují písemně vůči osobě s dispozičními oprávněními. Není-li tato pohledávka uspokojena osobou s dispozičními oprávněními řádně a včas, je věřitel oprávněn domáhat se jejich splnění žalobou podanou proti osobě s dispozičními oprávněními. Insolvenční soud po právní moci rozhodnutí o žalobě určí lhůtu k uspokojení přisouzené pohledávky.

Závěrem lze shrnout, že novelou insolvenčního zákona došlo k jednoznačnému potvrzení přednosti insolvenčního řízení před exekučním řízením, neboť v případě, kdy probíhá insolvenční řízení a jedná se tak o kolektivní řízení, jsou individuální práva, která jsou uplatňována v exekučním řízení, nahrazena kolektivními právy všech dlužnických věřitelů a věřitel, který postupoval individuální cestou, se musí podřídit pravidlům kolektivního insolvenčního řízení.

V platnosti nadále zůstává, že zahájení insolvenčního řízení blokuje provedení exekuce. Z toho důvodu lze věřitelům doporučit, aby důkladně zvážili, zda podstoupit nejprve dlouhé nalézací, a poté exekuční řízení nebo se vydat cestou insolvenčního řízení v případě, že dlužník splňuje všechny znaky úpadku. Stejně tak uplatňuje-li věřitel své pohledávky v nalézacím řízení, měl by i v jeho průběhu sledovat případný úpadek dlužníka nejen z důvodů rizika zahájení insolvenčního řízení a přerušování dlouho budované pozice v nalézacím řízení, ale i z důvodu rizika ztenčování majetku dlužníka a tím i výše uspokojení pohledávky věřitele.

JUDr. Martin Kartner,
partner

Kristýna Kovářová,
advokátní koncipient

[CHSH Kališ & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Týn 639/1
110 00 Praha 1 - Staré Město

Tel.: +420 221 111 711
Fax: +420 221 111 725
e-mail: office@chsh.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)